

Den Haag

Datum

7 november 2022

Onderwerp

Antwoord van het college op de vragen van het raadslid mevrouw Klokkenburg-Reedeker, luidend: 'Laat niemand uit schuldhulpverlening vallen door hoge energierekening!'

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE VRAGEN**Ons kenmerk**

SZW/10379071
RIS313072

Het raadslid mevrouw Klokkenburg-Reedeker heeft op 5 september 2022 11 schriftelijke vragen gesteld met betrekking tot de gevolgen van de inflatie op de schuldhulpverlening. Overeenkomstig artikel 30 van het reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad, beantwoordt het college deze vragen als volgt.

Als mensen in de schuldsanering belanden, wordt er een plan gemaakt om de vaste lasten en de inkomsten op orde te krijgen, zodat er geld over blijft om hun schuld af te lossen. Van een heel klein inkomen moet dan worden rondgekomen en mensen mogen gedurende het traject geen nieuwe schulden aangaan en vallen uit een schuldhulpregeling als dat wel gebeurt. Met de huidige inflatie voor boodschappen en gigantische stijging van energieprijzen dreigen nu veel mensen uit de schuldhulpverlening te vallen, zo bericht ook de NOS¹.

1. *Is het college bekend met het bericht van de NOS 'Mensen dreigen uit schuldhulpregeling te vallen door hoge energierekening'?*

Het college is bekend met het bericht.

2. *Herkent het college dat een hoge energierekening kan leiden tot problemen voor mensen in een schuldhulpregeling? Zo ja, heeft het college in beeld voor hoeveel huishoudens in Den Haag dit een probleem is?*

Het college herkent dat een hoge energierekening kan leiden tot problemen voor mensen in een schuldhulpregeling en handelt hier ook al naar. Door enkele keuzes die de gemeente Den Haag heeft gemaakt ten aanzien van het regelen van schulden blijft de impact op lopende schuldregelingen beperkt². Het efficiënt regelen van schulden gebeurt in de Haagse schuldhulpverlening door zoveel als mogelijk in te zetten op saneringskredieten: direct bij aanvang van de regeling wordt schuldeisers één bedrag geboden op basis waarvan kwijting verleend wordt. Dit zorgt ervoor dat de schuldenaar snel te maken heeft met één schuldeiser (namelijk de gemeentelijke kredietbank). Omdat de gemeente bij veruit de meeste schuldhulpverleningstrajecten de enige schuldeiser is zal een uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende nieuwe schuld niet tot beëindiging van de schuldhulpverlening hoeven te leiden.

Op dit moment zijn er 1230 lopende saneringskredieten waarop wordt afgelost. 80% van de huidige kredieten wordt afgelost met een bedrag tot maximaal € 100,- p.m. Dat zijn vaak huishoudens met een lager inkomen.

¹ <https://nos.nl/artikel/2443084-mensen-dreigen-uit-schuldhulpregeling-te-vallen-door-hoge-energierekening>

² Zie ook het Beleidsplan Schuldhulpverlening Den Haag 2020-2024 (RIS 306234)

Als inwoners die op een saneringskrediet aflossen aangeven dat zij, vanwege de stijgende energiekosten, niet in staat zijn af te lossen, dan wordt de aflossing gepauzeerd. Vervolgens kan, mocht dit nog niet gebeurd zijn, een combinatie van energiebesparing (advies en materialen), energietoeslag en indien dit niet toereikend is bijzondere bijstand worden ingezet. Het college beseft zich terdege dat de koopkracht van veel huishoudens onder druk staat en niet alleen door de energiekosten. Daarom is besloten om gedurende de wintermaanden (tot april) de termijnaflossing op saneringskredieten met maximaal € 100,- te verlagen zodat er meer ruimte in het inkomen is om de stijgende kosten op te vangen. Dit betekent in 80% van de saneringskredieten dat de termijnaflossing de komende maanden € 0,- bedraagt. Voor de overige 20% geldt dat als de resterende termijnaflossing voor financiële problemen zorgt deze ook naar beneden kan worden bijgesteld. De aanpassing leidt niet tot een langere looptijd van het krediet. Ook een 0 aflossing wordt als volwaardige aflossing gezien.

Een andere manier om minnelijke schulden te regelen is de schuldbemiddeling. Bij schuldbemiddeling krijgen de schuldeisers gedurende de looptijd van de bemiddeling een bedrag. Van de schuldenaar wordt verwacht dat hij zich gedurende het traject actief inzet om zoveel mogelijk inkomsten te verdienen. Bij meer inkomsten, wordt er meer afgelost. Op dit moment zijn er 335 actuele schuldbemiddelingen.

De meeste schuldenaren met een schuldbemiddeling worden ook ondersteund met gemeentelijk budgetbeheer. Daardoor kunnen we snel signaleren of het budgetplan uit balans raakt. Als er binnen een schuldbemiddeling een nieuwe schuld ontstaat zal de schuldhulpverlener met de schuldeisers in contact treden voor een mogelijke oplossing. Een andere optie is om een dergelijke schuld (bijvoorbeeld bij de eindafrekening van de energie) via een sociaal fonds af te lossen zodat de schuldregeling onder dezelfde voorwaarden overeind blijft. Hiervoor is een landelijk fonds in oprichting en totdat dit fonds operationeel is, wordt deze schuldaflossing lokaal opgevangen door middel van het suppletiefonds van sociale fondsen Den Haag. Zij hebben voor de komende winterperiode extra middelen beschikbaar gekregen om hierin te voorzien.

Ten slotte zijn er 439 actuele aanvragen schuldhulpverlening waarmee de gemeentelijke schuldhulpverleners aan het werk zijn om tot een minnelijk voorstel te komen. Het is een wijdverbreid misverstand dat er bij een minnelijke schuldregeling altijd een minimaal aflosbedrag moet resteren. Als iemand € 0,- euro kan aflossen dan is dat het aanbod dat aan schuldeisers gedaan kan worden. Gelet op de huidige bijzondere omstandigheden kunnen deze keuzes prima en overtuigend aan schuldeisers worden beargumenteerd.

Ook bij een aanbod om € 0,- af te lossen kan, als er één of meerdere schuldeisers niet akkoord gaan, een dwangakkoord of wettelijke schuldsanering (Wsnp) worden gevraagd bij de rechter. Als de rechter het idee heeft dat er gedurende de looptijd geen verbetering in de afloscapaciteit te verwachten is, dan kan de looptijd van een Wsnp zelfs verkort worden.

Bij dreigende afsluiting of ontruiming kan ook om een tijdelijke adempauze via een smal moratorium worden verzocht bij de rechter. Dit staat nader toegelicht in de beantwoording van vraag 8.

3. *Is het college het met de ChristenUnie/SGP eens dat het onwenselijk is als mensen uit de schuldhulpverlening vallen buiten hun schuld door hoge energieprijzen? Zo nee, waarom niet?*

Dit is het college met u eens.

De gemeente Tilburg ondersteunt mensen in de schuldhulpverlening die door hoge energieprijzen uit dreigen te vallen nu al met bijzondere bijstand, zodat niemand vanwege de energiecrisis uit een schuldhulpverlening hoeft te vallen. Met name de overbruggingsperiode tot 1 januari 2023 is belangrijk voor mensen die in de problemen dreigen te komen in hun schuldhulpverlening, omdat tot die tijd de koopkrachtplannen van dit kabinet nog niet in werking zijn getreden.

4. *Is het college bereid het voorbeeld van Tilburg te volgen en bijzondere bijstand in te zetten waar dat nodig is voor mensen in een schuldhulpverlening, in ieder geval tot en met 1 januari 2023? Zo nee, waarom niet?*

Het voorbeeld van Tilburg hoeft niet gevolgd te worden aangezien dit in Den Haag al staand beleid is. Sinds oktober 2021 kunnen inwoners van Den Haag die zich met hogere maandlasten voor de energiekosten geconfronteerd zien, al een aanvraag doen voor individuele bijzondere bijstand. Als de gestegen energiekosten niet kunnen worden gedragen uit de energietoeslag, het inkomen of vermogen dan is bijzondere bijstand mogelijk. Bij een termijnbedrag dat passend is bij het verbruik zullen er in dat geval geen schulden ontstaan.

Bij een hoge jaarafrekening kunnen er wel acute betalingsproblemen ontstaan. Een jaarafrekening kan in termijnen worden afgelost. Het gaat dan feitelijk om het terugbetalen van een schuld. Daar kan in beginsel geen bijzondere bijstand voor worden verstrekt. Een lokaal of landelijk fonds zou ingezet kunnen worden om te zorgen dat mensen door de jaarrekening niet in de schulden komen. Op dit moment is een landelijk fonds in voorbereiding. Met de Sociale Fondsen Den Haag (SFDH) zijn afspraken gemaakt om in dergelijke gevallen de schuld via het suppletiefonds van SFDH op te vangen.

5. *Zo ja, hoe gaat het college ervoor zorgen dat mensen in beeld komen die in een schuldhulpverleningstraject zitten en door een hoge energierekening deze bijzondere bijstand zouden moeten ontvangen?*

Zie de beantwoording van vraag 2. Door generieke maatregelen aan te vullen met specifiek maatwerk en direct contact is het college in staat een passend aanbod te doen aan alle Hagenaars met een lopend saneringskrediet, schuldbemiddeling of aanvraag schuldhulpverlening. Daar is dus geen aanvullende actie op nodig.

De gemeente Tilburg gaat alle mensen met een schuldhulpverlening bellen om te kijken of ze uit schaamte wegblijven van het ondersteuningsfonds.

6. *Kan het college ook voor alle Hagenaars en Hagenezen in een schuldhulptraject een persoonlijke aanpak kiezen, zoals bellen of langsgaan, om ervoor te zorgen dat niemand uit schaamte geen gebruik maakt van een eventuele oplossing voor een te hoge energienota?*

Zie beantwoording vraag 5.

Als de energierekening met honderden euro's stijgt zal de bijzondere bijstand ook niet voor iedereen genoeg zijn om nieuwe schulden en problemen te voorkomen. Daarom zijn ook bewindvoerders, schuldeisers, energieleveranciers en woningcorporaties nodig om ervoor te zorgen dat niemand buiten een schuldhulpverlening valt buiten hun schuld om.

7. *Hoe gaat de gemeente, wanneer zij een van de schuldeisers is, zelf om met financiële problemen bij inwoners en bedrijven door een hoge energierekening?*

Als een inwoner aangeeft financiële problemen te hebben, dan stelt de gemeente zich als schuldeiser begripvol en sociaal op. Inwoners worden indien nodig in contact gebracht met financiële hulpverlening zoals de Helpdesk Geldzaken of de gemeentelijke schuldhulpverlening. Ook kan er een aflosregeling worden getroffen of een tijdelijke aflospauze. Verder zal de gemeente, tenzij dit door wettelijke beperkingen niet mag, altijd akkoord gaan met een minnelijk schuldhulpvoorstel.

8. *Kan het college in gesprek met betrokken actoren van een schuldhulptraject, zoals bewindvoerders en schuldhulpconsulenten, tot afspraken komen zodat een hoge energierekening geen reden zal zijn om iemand uit een schuldhulpverleningstraject te zetten? Zo nee, waarom niet?*

Er is goed contact met betrokken partijen bij een schuldhulptraject zoals vrijwilligersorganisaties, bewindvoerders en uiteraard de gemeentelijke schuldhulpverleners. Zij zijn op de hoogte van de mogelijkheden die de gemeente biedt bij een hoge energierekening. Als van deze ondersteuning gebruik wordt gemaakt dan kunnen we voorkomen dat een hoge energierekening tot beëindiging van een schuldhulptraject leidt. In de beantwoording van de vorige vragen kunt u lezen hoe het college dit vormgeeft.

9. *Ziet het college mogelijkheden om in een minnelijk schuldhulpverleningstraject of middels een smal moratorium een deel van de schulden kwijt te schelden wanneer er een dreigende situatie is dat iemand extra schulden aan moet gaan voor het betalen van de energierekening?*

Een minnelijk schuldhulpverleningstraject bestaat uit een op de aflossingscapaciteit van de schuldenaar afgestemd aanbod aan de schuldeisers om schulden af te lossen tegen finale kwijting na looptijd van de minnelijke schuldregeling. Het stabiliseren en in kaart brengen van schulden en vervolgens het doen van een aanbod aan schuldeisers kan, afhankelijk van de complexiteit van het dossier, soms maanden in beslag nemen. Mocht een schuldenaar tijdens deze periode in een bedreigende situatie terechtkomen, bijvoorbeeld omdat hij uit zijn woning gezet wordt, dan kan dit het voorstel voor een schuldregeling frustreren of zelfs onmogelijk maken. Om dit te voorkomen is het smalle moratorium in het leven geroepen (artikel 287b Faillissementswet). Het biedt in drie situaties (gedwongen woningontuiming, afsluiting van gas, elektra of water (afsluiting), opzegging of ontbinding van de zorgverzekering) een tijdelijke adempauze die de schuldenaar in staat moet stellen het minnelijk traject voort te zetten om met zijn schuldeisers een regeling van zijn schulden te bereiken of af te ronden. Als een rechter een moratorium uitspreekt dan mag een schuldeiser voor een bepaalde periode geen gebruik maken van de bevoegdheden die hij heeft uit hoofde van zijn openstaande vordering. In het verzoekschrift moet aangegeven worden tegen welke schuldeiser het moratorium moet werken.

Een moratorium zorgt niet voor gedeeltelijke kwijtschelding, maar zorgt ervoor dat een bedreigende situatie tijdelijk wordt afgewend. Als een minnelijke schuldenregeling op voorhand geen kans van slagen heeft, dan is het aanvragen van een smal moratorium zinloos en uitsluitend een vorm van tijdrekken.

Waar nodig zet het college een smal moratorium in, maar de sleutel van de oplossing zit in het gebruik laten maken van de ondersteunende voorzieningen zoals de bijzondere bijstand en de energietoeslag en een berekening van de afloscapaciteit die rekening houdt met de hoge vaste lasten. Daarmee voorkomen we dat de kosten van de energierekening tot extra schulden leidt.

10. Kan het college de aflostermijn van schulden verlengen, zoals de branchevereniging voor schuldhulpverlening de NVVK, suggereert?

Dit is wat het college betreft niet de meest voor de hand liggende optie. Zoals uit de beantwoording van de voorgaande vragen blijkt biedt de combinatie van inkomensondersteunende voorzieningen, fondsen en de ruimte die de huidige schuldhulpverlening biedt voldoende mogelijkheden. Een verlenging van de aflostermijn is dan niet nodig. Het college wil mensen niet langer dan nodig in een schuldregelingen houden. Daarom kiest het college niet voor een verlenging van de aflostermijn, maar voor een termijnaflossing van € 0,- als er tijdelijk geen ruimte is om af te lossen. Daarmee blijft het perspectief op een schuldenvrije toekomst beter overeind.

11. Kan het college zo snel mogelijk, maar uiterlijk begin vierde kwartaal, met een plan komen, zodat niemand door de hoge energieprijzen buiten een schuldhulpverleningstraject gaat vallen?

Zoals u in de beantwoording van de voorgaande vragen heeft kunnen lezen treft het college de maatregelen die nodig zijn om te voorkomen dat inwoners door de hoge energieprijzen buiten een schuldhulpverleningstraject vallen. Deze acties maken onderdeel uit van het gemeente brede pakket aan maatregelen die het college treft om de effecten van de gascrisis op te vangen. Daarover wordt uw raad separaat geïnformeerd.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Ilma Merx

Jan van Zanen